

Illatiivi, yksikkö

1) Mihin

GOSA?

Illatiivia käytetään, kun kerrotaan mihin esimerkiksi mennään. Suomessa käytettäisiin illatiivia (taloon, maahan, Lontooseen) tai myös allatiivia (torille, lentokentälle).

Mun manan **gávpái**.
Mun vuoján **Anárii**.
Mihkkal vuolgá **girdingieddái**.
Moai fárrejetne **Roavvenjárgii**

*Menen **kauppaan**.*
*Ajan **Inariin**.*
*Mihkkal lähtee **lentokentälle**.*
*Me muutamme **Rovaniemelle**.*

2) Kenelle? Mille?

GEASA? MASA?

Oastán skeaŋkká **niidii**.
Sádden poastakoartta **ustibii**.
Addán bierggu **beatnagii**.
Atte dan **munnje!**

*Ostan lahjan **tytölle**.*
*Lähetän postikortin **ystävälle**.*
*Annan lihaa **koiralle**.*
*Anna se **minulle!***

3) verbin rektio

Esimerkiksi:

liikot + illatiivi = pitää

Mun liikon **sámegillii**.
Mánát liikojit **skuvlii**.
Liikotgo don **sutnje?**

Pidän saamesta ("**saameen**").
Lapset pitävät koulusta. ("**kouluun**")
Pidätkö sinä hänestä? ("**häneen**")

Muodostaminen

1) PARILLISTAVUISET

vahva aste + i

loppuvokaalin muutokset

Diftongi **oikenee**, jos toisessa tavussa on **ii** tai **ui**

i → **á**

o → **u**

e, a → **i**

eadni ead**nái**
boallu boll**ui**
giehta giht**i**
mánná mánn**ái**
baste bast**i**
belko bel**kui**

girku (=) gir**kui**

äidille/äitiin
nappiin/napille
käteen/kädelle
lapseen/lapselle
lusikkaan/lusikalle
pölkkyyn/pölkylle

kirkkoon/kirkolle

Diftongit:

ea → e

ie → i

oa → o

uo → u

-ii + konsonanttiyhtymä vahvassa asteessa

(huom! tavujen määrä lasketaan genetiivi-akkusatiivimuodosta)

sápmelaš (sápmelačča)	sápmelažžii	<i>saamelaiseen/saamelaiselle</i>
ilolaš (ilolačča)	ilolažžii	<i>iloiseeseen/iloiselle</i>
ásodat (ásodaga)	ásodahkii	<i>asuntolaan/asuntolalle</i>
muitalus (muitalusa)	muitalusii	<i>kertomukseen/kertomukselle</i>

2) PARITONTAVUISET

-ii + mahdollinen astevaihtelu heikosta asteesta vahvaan asteeseen. (samat vaihtelut kun muissakin sijamuodoissa!)

gahpir	gahpirii	<i>lakkiin/lakille</i>
duottar (-dd-)	duoddarii	<i>tunturiin/tunturille</i>
bearaš (-rr-)	bearrašii	<i>perheeseen/perheelle</i>
beana (-tn-, :g)	beatnagii	<i>koiraan/koiralle</i>
luomi (-pmá-, :n)	luopmánii	<i>hillaan/hillalle</i>

3) SUPISTUMAVARTALOISET

heikko aste → vahventunut vasta aste (ns. 3. aste) + vokaalimuutokset + -i

Huom! o → u

boazu (-ohcco-)	bohccui	<i>poroon/porolle</i>
suolu (-ullo-)	sullui	<i>saareen/saarelle</i>
fális (-llá-)	fállái	<i>valaaseen/valaalle</i>
njálggis (-lgá-)	njálgái	<i>karkkiin/karkille</i>

epäsäännöllinen taivutus:

olmmoš	olbmui	<i>ihmiseen/ihmiselle</i>
almmái	albmái	<i>mieheen/miehelle</i>

Persoonapronominit

mun	munnje	<i>minuun/minulle</i>
don	dutnje	<i>sinuun/sinulle</i>
son	sutnje	<i>häneen/hänelle</i>
moai	munnuide	<i>meihin/meille</i>
doai	dudnuide	<i>teihin/teille</i>
soai	sudnuide	<i>heihin/heille</i>
mii	midjiide	<i>meihin/meille</i>
dii	didjiide	<i>teihin/teille</i>
sii	sidjiide	<i>heihin/heille</i>